

Ved Totalrevision er det Regelen, at der først forelægges Folket Spørgsmaalet om, hvorvidt en Forfatningsrevision i det hele taget er ønskelig, og om derfor en særlig convention skal vælges. Der stemmes da: „Konvent“ eller „Ikke Konvent“.

Er Konvent besluttet, og har den ommeldte convention vedtaget den ny Forfatning, bliver denne som Regel som Helhed at forelægge Folket til endelig Vedtagelse eller Forkastelse.

Enkelte Forfatningsændringer, der, som anført, formuleres og vedtages af den almindelige lovgivende Forsamling, skal for at blive gyldige godkendes ved Folkeafstemning.

Det kræves oftest tillige, at en saadan Ændring skal vedtages med $\frac{2}{3}$'s Flertal eller paa ny skal vedtages af den næste nyvalgte lovgivende Forsamling, inden den forelægges Folket til Sanktion. Undertiden kræves ogsaa kvalificeret Flertal ved Folkeafstemningen.

I 1902 indførtes efter schweizisk Mønster i enkelte Stater Folkeinitiativ ved Forfatningsændringer, saaledes at et vist Antal Vælgere kan forlange et af dem selv affattet Forslag til Ændring af Forfatningen forelagt Vælgerne. Som en Slags videre Udvikling af Folkeafstemningen ved Forfatningsændringer kom derhos Folkeafstemning tidlig i Brug som obligatorisk ved visse vigtigere almindelige Lovbeslutninger, f. Eks. angaaende Statslaan og Skatteforhøjelser. Og endelig er ogsaa fakultativt Referendum eller Ret til at kræve Folkeafstemning med Hensyn til almindelige Love som Regel i Forbindelse med Lovinitiativ, ligeledes efter schweizisk Mønster, fra 1898 af indført i en Række, særlig vestlige Stater.

II.

Uddrag af „Europas nyeste Forfatninger“ (1937).

Irland. I den irske Forfatning af 1937, Art. 27, bestemmes det, at et Flertal af Senatets og $\frac{1}{3}$ af Dail Eireanns Medlemmer ved fælles Andragende kan henstille til Præsidenten at nægte at underskrive og offentliggøre en Lov, fordi den formenes at angaa et Æmne af saa stor national Interesse, at Folkets Mening derom bør høres. Saafremt Præsidenten, efter at have raadspurgt „Statsraadet“ (en særlig raadgivende Institution af nuværende og tidligere Retspræsidenter, Ministre m. v.), er enig heri, skal han afslaa at undertegne Loven, medmindre den inden 18 Maaneder godkendes ved Folkeafstemning eller inden samme Frist godkendes ved en Beslutning af Dail Eireann, efter at dette Hus har været opløst og samlet igen.

Forslag til Forfatningsændringer skal ifølge Art. 46, naar de er vedtaget af begge Kamre eller er at anse som vedtaget af dem begge — det bemærkes, at Senatet kun har suspensivt Veto — forelægges Folket til Godkendelse ved en direkte, almindelig Folkeafstemning.

Der tages dog ved Forfatningens Art. 51 et Forbehold, for saa vidt angaar de 3 første Aar fra den Dag, den første Præsident har tiltraadt sit Embede, idet enhver Bestemmelse i Forfatningen med Undtagelse af § 46 og § 51 i dette Tidsrum kan ændres eller ophæves ved simpel Lov, medmindre Præsidenten, efter at have raadspurgt Statsraadet, i et Budskab til begge Parlamentets Huse, udtaler, at Forslaget efter hans Mening er af en saadan Karakter og Betydning, af Folkets Vilje bør høres ved en Folkeafstemning, inden det gennemføres ved Lov.

Tyskland. Ifølge § 1 i den af Rigsregeringen allerede den 14. Juli 1933 givne Lov om Folkeafstemning kan Rigsregeringen naar som helst spørge Folket, om det billiger en af Rigsregeringen truffet Forholdsregel, herunder ogsaa en bestemt Lov. Ifølge Lovens